

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0246
Dok.: JCB40056

Besvarelse af spørgsmål nr. 125 af 22. maj 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.) (L 217).

Spørgsmål:

”Hvilke overvejelser gør ministeren sig om en styrkelse af Wamberg-udvalgets kontrol med Politiets Efterretningstjeneste i lyset af bl.a. den debat, som forslaget til § 110 a, stk. 2, i retsplejeloven har givet anledning til?”

Svar:

1. Særligt om Wamberg-udvalgets kontrol med den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 110 a, stk. 2, kan der henvises til, at det fremsatte lovforslag bygger på, at der skal etableres en ordning, som betyder, at Politiets Efterretningstjenestes anvendelse af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, bliver omfattet af Wamberg-udvalgets kontrol, jf. nærmere pkt. 3.4.2.3. i de almindelige bemærkninger.

Med lovforslaget forudsættes det således, at der i de nye retningslinier, som vil blive udarbejdet for Wamberg-udvalget, etableres en ordning, hvorefter Politiets Efterretningstjeneste med passende mellemrum orienterer udvalget om tjenestens anvendelse af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2.

På grundlag af denne orientering vil der kunne finde en drøftelse sted mellem Wamberg-udvalget og Politiets Efterretningstjeneste, og udvalget vil i den forbindelse kunne stille nærmere spørgsmål til tjenesten om bestemmelsens anvendelse.

Efter lovforslaget skal Wamberg-udvalget således have mulighed for mere generelt at påse, at efterretningstjenestens anvendelse af bestemmelsen ligger inden for de foreslåede rammer, herunder betingelsen om, at oplysningerne skal være indhentet på baggrund af en mere konkret formodning om, at oplysningerne vil have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Hvis Wamberg-udvalget måtte finde grundlag for det, vil udvalget kunne forelægge ethvert spørgsmål

om Politiets Efterretningstjenestes anvendelse af den omhandlede bestemmelse for justitsministeren.

Justitsministeriet finder imidlertid, at der bl.a. på baggrund af den debat, som den foreslåede bestemmelse i § 110 a, stk. 2, har givet anledning til, kan være grund til på nogle punkter at præcisere og uddybe den forudsatte kontrolordning.

a. Som beskrevet ovenfor er det med lovforslaget forudsat, at Politiets Efterretningstjenestes orientering af Wamberg-udvalget om tjenestens anvendelse af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, skal ske med passende mellemrum.

Med henblik på at sikre, at der bliver tale om en løbende kontrol, bør det efter Justitsministeriets opfattelse fastsættes udtrykkeligt i de nye retningslinier, at efterretningstjenestens orientering af Wamberg-udvalget skal ske hvert kvartal eller efter nærmere behov.

Det bør endvidere fastsættes i retningslinierne, at Politiets Efterretningstjeneste forud for den mundtlige orientering af Wamberg-udvalget skal udarbejde et skriftligt oplæg. Det skriftlige oplæg skal danne grundlag for orienteringen, og formålet med oplægget er at sikre Wamberg-udvalget et hensigtsmæssigt og dækkende grundlag for at kunne udføre en effektiv kontrol med efterretningstjenestens anvendelse af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2. Der vil i det skriftlige oplæg bl.a. skulle medtages oplysninger om omfanget af tjenestens anvendelse af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, om eventuelle sager af særlig interesse, hvori der er indhentet oplysninger efter § 110 a, stk. 2, samt om særlige erfaringer med anvendelsen af bestemmelsen, som tjenesten måtte have gjort sig.

b. Der lægges med den ordning, som er omtalt i pkt. 3.4.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger, op til, at der på grundlag af Politiets Efterretningstjenestes orientering om anvendelsen af § 110 a, stk. 2, vil kunne finde en drøftelse sted mellem Wamberg-udvalget og efterretningstjenesten, og at udvalget i den forbindelse vil kunne stille nærmere spørgsmål til tjenesten om bestemmelsens anvendelse.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det vil styrke Wamberg-udvalgets mulighed for at kontrollere anvendelsen af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, hvis udvalget – foruden adgangen til at stille spørgsmål til Politiets Efterretningstjeneste – i forbindelse med den stikprøvekontrol, der i øvrigt forudsættes etableret (jf. nærmere pkt. 2), kan få indsigt i, hvilke oplysninger efterretningstjenesten har indhentet i medfør af § 110 a, stk. 2. Wamberg-udvalgets indsigt vil f.eks. kunne være foranlediget af den orientering om bestemmelsens anvendelse, som udvalget har modtaget fra efterretningstjenesten, jf. pkt. a ovenfor, og indsigten vil skulle tilrettelægges på en sådan måde, at udvalgets nærmere ønsker og behov efterkommes.

Det bør derfor i de kommende retningslinier udtrykkeligt anføres, at udvalget har en sådan adgang til indsigt.

c. Det fremgår af pkt. 3.4.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger, at Politiets Efterretningstjeneste i de tilfælde, hvor efterretningstjenesten f.eks. har haft behov for at indhente oplysninger om alle personer, der inden for et givent tidspunkt har rettet henvendelse til en forvaltningsmyndighed, inden for en rimelig tid skal træffe afgørelse om, hvorvidt de pågældende personer har relevans for tjenesten, og at tjenesten i den forbindelse skal destruere oplysninger om personer, som er uden relevans.

Den kontrolordning, der er skitseret i det fremsatte lovforslag, indebærer, at Wamberg-udvalget vil få mulighed for mere generelt at påse, at efterretningstjenestens anvendelse af bestemmelsen ligger inden for de foreslåede rammer, herunder betingelsen om, at oplysningerne skal være indhentet på baggrund af en mere konkret formodning om, at oplysningerne vil have betydning for varetagelse af Politiets Efterretningstjenestes opgaver vedrørende straffelovens kapitel 12 og 13.

Det kan efter Justitsministeriets opfattelse siges at høre med til kontrollen af Politiets Efterretningstjeneste anvendelse af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, at Wamberg-udvalget – foruden de spørgsmål, der knytter sig til indhentelse af oplysningerne – også påser, at efterretningstjenesten i de omhandlede tilfælde efterfølgende foretager en vurdering af de pågældende personers relevans for tjenesten og i den forbindelse, så hurtigt som forholdene tillader det, destruerer oplysninger om irrelevante personer. Det bør i de kommende retningslinier præciseres, at udvalgets kontrol også omfatter dette forhold.

d. Særligt med hensyn til den interne styring og kontrol i efterretningstjenesten vedrørende anvendelsen af § 110 a, stk. 2, er det i lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 3.4.2.3) anført, at der forudsættes fastsat nærmere retningslinier herfor, og at det i retningslinierne vil blive fastsat, i hvilket omfang indhentelse af oplysninger i medfør af bestemmelsen kræver forudgående godkendelse hos chefen for Politiets Efterretningstjeneste eller dennes stedfortræder. Det er i den forbindelse anført, at der f.eks. skal indhentes en sådan forudgående godkendelse i tilfælde, hvor der er spørgsmål om at indhente oplysninger om alle personer, der inden for et givent tidsrum har rettet henvendelse til bestemte myndigheder.

Det bør også i de nævnte retningslinier fastsættes, at der skal indhentes forudgående godkendelse hos chefen for Politiets Efterretningstjeneste eller dennes stedfortræder i tilfælde, hvor der f.eks. er tale om at indhente meget følsomme lægelige oplysninger, herunder oplysninger om psykiatriske diagnoser mv. Herved sikres det, at ansvaret for indhentelse af bl.a. denne type af oplysninger forankres i efterretningstjenestens øverste ledelse.

Wamberg-udvalgets kontrol (jf. ovenfor) vil naturligvis også omfatte indhentelse af sådanne oplysninger.

2. Det, som er anført under pkt. 1 ovenfor, vedrører særligt Wamberg-udvalgets kontrol med Politiets Efterretningstjenestes anvendelse af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 110 a, stk. 2. Om Justitsministeriets overvejelser vedrørende en generel styrkelse af Wamberg-udvalgets kontrol med Politiets Efterretningstjeneste kan oplyses følgende:

Som formanden for Wamberg-udvalget, advokat Niels Fisch-Thomsen, redegjorde for under Retsudvalgets høring den 31. marts 2006 om overførsel af dele af NEC til PET (jf. L 217 – bilag 7, s. 13-17), har Wamberg-udvalget i dag navnlig til opgave at føre tilsyn med PET's registrering af personer og organisationer samt videregivelse af oplysninger herom til andre myndigheder i sager om sikkerhedsgodkendelse, og herunder at sikre overholdelse af regeringserklæringen fra 1968, hvorefter danske statsborgere ikke længere må registreres alene på grundlag af lovlig politisk virksomhed.

Wamberg-udvalget fører i den forbindelse en fuldstændig kontrol med alle sager om (egentlig) registrering af danske statsborgere eller herboende udlændinge.

Til støtte for løsningen af de operative opgaver opnoteres oplysninger om personer og organisationer i, hvad der betegnes som arbejdskartoteker eller efterforskningsstøtterejstre. Denne opnotering tjener samtidig som grundlag for en senere (egentlig) registrering, som kan forelægges Wamberg-udvalget. Politiets Efterretningstjeneste gør ligeledes brug af et gængs journalssystem i forbindelse med sin dokumenthåndtering.

For at sikre, at der ikke opstår ”skyggeregistre” uden for Wamberg-udvalgets kontrol, er der fastsat forskellige begrænsninger, f.eks. med hensyn til fritekstsøgning og adgangen til oplysningerne, ligesom danske statsborgere og herboende udlændinge skal slettes i arbejdskartoteker/efterforskningsstøtte-registre, hvis der ikke i en kortere periode på typisk 3 år er fremkommet nye belastende oplysninger.

Som anført i rapporten fra den tværministerielle arbejdsgruppe (s. 56-57) er det u hensigtsmæssigt, at de gældende retningslinier for informationsbehandling svækker det operative overblik og vidensdelingen på tværs i organisationen.

Derfor overvejes for tiden en modernisering af retningslinierne for Wamberg-udvalgets tilsyn og rammerne for PET's anvendelse af IT. Det er i den forbindelse tanken at ophæve de gældende begrænsninger f.eks. med hensyn til, hvem der har adgang til oplysninger i arbejdskartote-

ker/efterforskningsstøttere registre, og med hensyn til muligheden for fritekstsøgning. Til gengæld er det tanken at indføre en stikprøvekontrol fra Wamberg-udvalgets side med de dele af PET's IT-system, som udvalget ikke i dag kontrollerer. Den fuldstændige kontrol af tjenestens (egentlige) registreringer opretholdes.

I forbindelse med disse overvejelser har Wamberg-udvalget bistand af en uafhængig IT-ekspert (en statsautoriseret revisor), som udvalget selv har antaget, og som rådgiver om tilrettelæggelsen af en stikprøvekontrol med PET's behandling af personoplysninger.

Den forbedrede adgang for PET til en mere effektiv udnyttelse af de oplysninger, som PET har indsamlet, skal således modsvares af et styrket og mere tidssvarende tilsyn fra Wamberg-udvalgets side.

De reviderede retningslinier forventes at kunne færdiggøres i løbet af efteråret 2006.

I de reviderede retningslinier vil det også blive fastsat, at Wamberg-udvalget bistås af et sekretariat, som udvalget selv antager. Ud over den allerede antagne IT-ekspert vil det uafhængige sekretariat f.eks. kunne bestå af en dommerfuldmægtig eller en advokat eller advokatfuldmægtig, som på deltid bistår Wamberg-udvalget.